

Головна » Бізнес » Економіка

Чому Україна програє торгівельну війну на власному ринку та як це змінити: оцінка експерта

10:27 11.06.2024 ЧТ

5 хв

Імпорт помідорів з Туреччини б'є рекорди, а українські виробники опинилися у пастці жорстких правил

ІРИНА ГЛУХОВА
ІРИНА КОСТЮЧЕНКО

Фото: Україна програє торгівельну війну на власному ринку (Getty Images)

Не витрачай час на шум! Читай тільки суть з РБК-Україна у Google

Поки турецькі виробники отримують державну підтримку, українські теплиці змушені конкурувати в умовах війни та високих витрат.

Про це йдеться у матеріалі РБК-Україна "Битва за полиці. Чому Україна нарощує імпорту продуктів і хто в цьому винен".

Головне:

- **Імпорт томатів в Україну у 2025 році зріс на 31%.**
- **Туреччина у 2026 контролює понад 60% українського ринку імпортих помідорів і зберігає домінування протягом кількох десятиліть.**
- **Дешевший імпорту не завжди означає демпінг**, але створює серйозний тиск на український ринок.
- **Антидемпінгові механізми існують**, однак аграрний сектор майже не використовує їх через складність та високу вартість процедур.
- **Навіть якщо порушення буде доведено**, питання обмеження імпорту з ЄС чи Туреччини може швидко перейти з економічної площини у політичну.

З кінця 1990-тих Туреччина залишається незмінним лідером на українському ринку імпортих томатів, стабільно забезпечуючи близько 75% усіх зовнішніх постачань.

Проте 2025 рік став критичною точкою: частка турецької продукції в імпорті зросла до рекордних 82%, а від'ємне торговельне сальдо по цій позиції сягнуло 140,4 млн доларів.

Ситуація почала змінюватися у липні 2025 року. Уряд після відповідних розслідувань запровадив антидемпінгові мита проти свіжих томатів та огірків походженням з Туреччини.

У результаті вже у перші місяці 2026 року статистика зафіксувала певне зниження турецької експансії: частка імпорту з цієї країни у січні-квітні впала до 63%.

Читайте також: [Україна може отримати понад 6 млрд євро від ЄС, але Польща проти, - ЗМІ](#)

Чітка демаркація: що таке демпінг

Сам по собі дешевший імпорту не означає порушення правил торгівлі.

Щоб говорити про демпінг або субсидування, потрібно довести конкретні юридичні факти: що товар продається в Україні дешевше, ніж на внутрішньому ринку країни походження, або що виробник отримує специфічну підтримку від держави, яка робить конкурентні умови нерівними.

На практиці знайти і підтвердити ці факти дуже складно, інколи неможливо.

"Без проведення офіційного антидемпінгового чи компенсаційного розслідування неможливо стверджувати, що польські сири, турецькі томати чи інша продукція імпортується саме на демпінгових умовах", - пояснила у коментарі РБК-Україна партнер юридичної фірми "Ілляшев та Партнери", керівник практики міжнародної торгівлі Олена Омельченко.

Чому виграє імпорту

Брюссель зберіг для себе значно ширші можливості підтримки аграрного сектору ще під час формування системи СОТ. Україна, вступаючи до організації у 2008, прийняла куди жорсткіші зобов'язання.

Наявність цього важелю дійсно може впливати на конкурентоспроможність імпортих продукції на українських полицях та створювати додатковий тиск на місцевих виробників.

"Більшість таких програм є легальною та відповідає правилам СОТ", - підкреслює Омельченко.

Щодо Туреччини картина інша. Україна ще раніше запровадила антидемпінгові мита на турецькі томати та огірки, і ця система реально працює. Але Анкара тиснула на двосторонніх переговорах, намагаючись добитися їх скасування, - питання давно вийшло за межі юридичної площини.

У ході міжурядових зустрічей Туреччина послідовно наполягає на їх перегляді або скасуванні.

Непереборне протиріччя

Чи реалістично застосувати захисні заходи щодо ЄС? Формально – так. Практично - вкрай складно.

Український аграрний сектор має ті самі інструменти торговельного захисту, що й металургія чи хімічна промисловість. Але через велику кількість дрібних виробників та відсутність консолідованої позиції, вкрай важко зібрати масив доказів, необхідний для міжнародного представництва.

Навіть якщо окрема галузь доведе демпінг чи субсидування, держава буде змушена зважувати інтереси виробників із ширшими національними інтересами України.

Безумовно, у цьому випадку не оминути сміливих кроків на політико-дипломатичному рівні, які торкатимуться економічної інтеграції до ЄС.

Важко спрогнозувати, як подібна адвокація позначиться на взаємовідносинах за безпрецедентного рівня підтримки, який Україна отримує від європейських партнерів під час війни.

Українські виробники часто ставлять питання: чому ми не захищаємо свій ринок від європейського імпорту?

"Але варто поставити і зустрічне питання: чи готові ми одночасно вимагати закриття українського ринку для окремих європейських товарів та зберегти максимально відкритий доступ української продукції до ринку ЄС? У нинішніх умовах це взаємопов'язані питання", - резюмувала Омельченко.

> Читайте також: [Україна ризикує втратити 1,75 млрд доларів. Названі перші наслідки СВМД для України](#)

Чи є вихід?

Проблема України полягає не лише в тому, щоб "закрити ринок" від чужого імпорту. Значно важливіше створити умови, за яких український виробник зможе конкурувати на рівних.

Для цього потрібні три речі:

- більш дієві інструменти державної підтримки виробників;
- краща здатність галузей об'єднуватися та захищати свої інтереси;
- системна робота з торговельним захистом там, де є реальні докази демпінгу або субсидування.

Український уряд вже має правові механізми для захисту внутрішнього ринку. Питання в тому, чи готовий бізнес ними користуватися, а держава – вбудовувати довгострокову політику, яка не просто реагує на дешевий імпорту, а створює для національного виробника умови справжньої конкуренції.

Україна не програє торговельну війну через слабе право. Вона програє її там, де нерівні умови виробництва та експорту ще не стали предметом системного державного рішення.

Раніше РБК-Україна повідомляло, що [вітчизняні теплиці не витримують конкуренції, частка українських тепличних овочів на ринку взимку - не більше 10%](#). Тим часом Туреччина вже понад 20 років стабільно забезпечує 75% всього імпорту томатів.

Також РБК-Україна розбиралась, [чому єгипетська картопля стала домінувати на полицях українських супермаркетів](#).

А ще фахівці пояснювали, [чому польський сир дедалі активніше витісняє українську продукцію з магазинів](#), і причина полягає не лише у ціні.

Не пропустіть головне! Підпишіться на наші оновлення в Google!

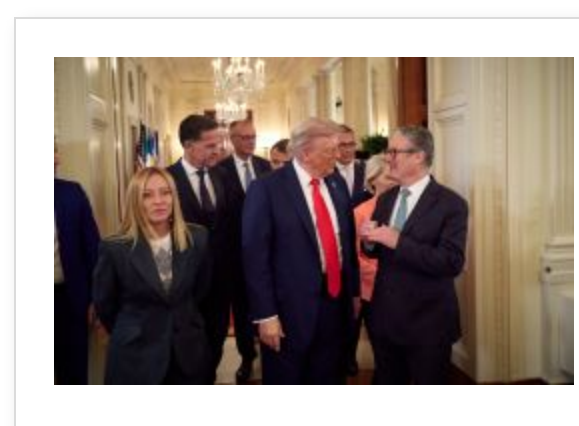
Або читайте нас там, де вам зручніше!

Більше по темі:

Економіка України | Ціни на продукти | Бізнес

НОВИНИ

У Європі спробують переконати Трампа підтримати переговори з РФ, - ЗМІ

АНАЛІТИКА

Ірина Костюченко
кореспондентка розділу "Бізнес"
Битва за полиці. Чому Україна нарощує імпорту продуктів і хто в цьому винен

НОВИНИ	БІЗНЕС	ЖИТТЯ	LIFESTYLE
Новини України	Економіка	Гроші	Психологія
Війна в Україні	Фінанси	Зміни	Іжа
Економіка	Авто	Освіття	Подорожі
Світ	Техн	Суспільство	Здоров'я життя
Надзвичайні події	Енергетика		Мода та краса
	Біла економіка		
ПОЛІТИКА	АНАЛІТИКА	РОЗВАГИ	
	Статті	Щоу бізнес	
	Інтерв'ю	Порадки	
	Точка зору	Гороскопи	
		Свята	
		Цікаве	
		Спорт	